

Pelastakaa Lapset - Rädda Barnen

9 03. 2004

Ced 32 41, 2002
01628:00/2002

Asia: 32/41/2002
Lausuntopyyntö Oikeusministeriön työryhmämietintöön "Ihmissalakuljetus,
lapsipornografia ja Palermon yleissopimuksen lisäpöytäkirjat"

PELASTAKAA LAPSET RY:N LAUSUNTO

Kiittäen saamastaan mahdollisuudesta Pelastakaa Lapset esittää kannanottonaan oikeusministeriölle kunnioittavasti seuraa:

Pelastakaa Lapset on kansainvälinen lapsenoikeusjärjestö, jolla on toimintaa yli sadassa maassa eri puolilla maailmaa. Työskentelemme maailmanlaajuisesti lapsen oikeuksien puolesta parantaaksemme välittömästi ja pysyvästi lapsen asemaa ja elinolosuhteita kaikkialla maailmassa. Toimialaansa viitaten Suomen Pelastakaa Lapset esittää tässä kannanotossaan näkemyksiä lasten asemaan liittyen. Tämä lausunnon osuus käsittelee erityisesti lasten salakuljetusta. Pyydämme liittämään aiemmin teille toimittamamme lausunnon mietinnön lapsipornografiaa käsittelevän osuuden osaksi tätä lausuntoa.

Ihmissalakuljetus

Pelastakaa Lapset järjestö on viime vuosina kiinnittänyt voimakkaasti huomiota lapsikauppaan ja lasten salakuljettamiseen. Järjestömme on julkaissut aiheesta useita selvityksiä kuten "Selvitys Albaniasta suuntautuvasta lapsikaupasta", Separated Children – How they come to Europe and Why they travel" ja selvitykset lapsikaupasta ja lasten salakuljettamisesta Kreikkaan ja Tanskaan. Globalisaatio merkitsee lisääntyvää ihmisten liikkumista maasta toiseen ja samalla luo myös paremmat edellytykset ihmiskaupalle ja –salakuljetukselle. Järjestömme ja useiden muiden tahojen tekemien selvitysten mukaan uusimpien selvitysten mukaan lapsia saatetaan käyttää myös hyväksi keinona saada muut perheenjäsenet maahan.

Ihmissalakuljetus on vaikea vastustaja ja yhteistoimintaa ilmiön estämiseksi on tehtävä kaikilla tasoilla: globaalisti, alueellisesti, kansallisesti ja paikallisesti. Haluamme kuitenkin korostaa, että ilmiötä vastaan taistellessa on muistettava, että salakuljetetut lapset ovat kaikkein heikoimmassa asemassa. Heidän asemansa ja etujensa puolustaminen on kaikkein tärkeintä riippumatta siitä missä maassa he ovat.

Tarkemmat kannanotot:

s.21 Nykytilan arviointi

Mielestämme määriteltäessä laittoman maahantulon törkeää tekomuotoa, tulisi lasten erityisesti yksin saapuvien osalta merkitä selvemmin.

s.37 Telekuuntelu

Telekuuntelun osalta mielestämme lapsipornoaineiston levittämisen estäminen avaamalla rikollista aineistoa on erittäin perusteltua. Muilta osin telekuuntelusta säädettyä on kiinnitettävä huomiota erityisesti lapsen edun ja turvallisuuden ensisijaisuuteen.

s.34 Lisäpöytäkirjojen hyväksyminen

Mielestämme Palermion yleissopimuksen lisäpöytäkirjat tulisi hyväksyä, koska niiden tarkoituksena on ehkäistä ja torjua ihmiskauppaa, kiinnittäen erityistä huomiota naisiin ja lapsiin, kunnioittaen täysimääräisesti heidän ihmisoikeuksiaan.

s.37 Keskeiset vaikutukset

Määritettäessä oikeudenkäyntiavustajaa on alaikäisen ollessa kyseessä annettava erityistä huomiota ja otettava vähintäänkin huomioon kansallisessa lainsäädännössä olevat määräykset ja viranomaiskäytännöt.

s.40 Ihmiskaupan uhrien suojele

Mietinnössä viitataan sosiaalisen, henkisen ja fyysisen tuen rajaamiseen koskemaan todellista asianomistajien tarvetta. Mielestämme lasten ollessa kyseessä on tarve aina olemassa ja näin ollen on apua oltava aina saatavilla.

s.44 6. artiklan neljäs kappale

Yhdymme sosiaali- ja terveysministeriön selvitysmiehen kantaan ihmiskaupan uhrien, erityisesti lasten tarpeeseen erityisen tuen ja palveluiden saamisessa. Mielestämme kansalaisjärjestöjen rooli palveluiden ja avun antamisessa voisi olla nykyistäkin merkittävämpi.

s.41-43 ja 44-46 uhrien asema ja suojele

1. Suojeltaessa uhrin yksityisyyttä ja henkilöllisyyttä on lasten asema otettava erityisesti huomioon.
2. Uhrille on annettava tieto oikeudenkäynti- ja hallintomenettelyistä.
3. Uhrin turvallisuus on varmistettava. Lapsiuhrien erityisyys ja asema on otettava erityisesti huomioon. Lapsella tulee olla oikeus avustajaan ja tukeen. Lasta tulee kuulla asianmukaisesti ja avustajalla tulee olla riittävä ammattitaito lasten kanssa työskentelemiseen.

s.10 Lainmuutokset

Mielestämme on tärkeää, että vaikka lainmuutoksen käsittelyn nopeuttamiseksi tehtäisiin erillinen hallituksen esitys lisäpöytäkirjojen hyväksymisestä, on tärkeää, että lisäpöytäkirjojen käsittely ei tarpeettomasti viivästy, koska lisäpöytäkirjat sisältävät tärkeitä ja kiireellisesti käyttöön saatavia parannuksia uhrien auttamiseksi. Rikoksen uhriksi joutuneet lapset tarvitsevat välitöntä nimenomaista suojele.

s. 36 Lainmuutokset

Vaikka lisäpöytäkirjojen hyväksyminen ei suurimmalta osaltaan edellyttäisikään välttämättömiä lainmuutoksia, on mahdollisten harkinnanvaraisten lainmuutosten tarve ja viranomaiskäytäntöjen kehittämisen tarve selvitettävä. Erityisesti lasten ollessa kyseessä, voi esiintyä tarvetta myös välttämättömälle lainsäädännölle. Viranomaiskäytäntöjä tulisi arvioida, kehittää, asettaa niille minitaso ja valvoa niiden soveltamista.

Helsingissä 8. Maaliskuuta 2004

Hanna Markkula-Kivisilta
pääsihteeri

Jouni Hemberg
kansalaistoiminnan johtaja

PELASTAKAA LAPSET – RÄDDA BARNEN

viitteet

- Cold Comfort: Young separated refugees in England (Save the Children 2001), Wendy Ayotte
- Trafficking in Children to Denmark – New Report (Save the Children Denmark), www.childcentre.baltinfo.org/projects/trafficking/denmark/dpaFile11025.html>
- Separated Children coming to Western Europe – how do they come and how they arrive (Save the Children, 2000), Wendy Ayotte